

Edgar Fernhout, Winter in Bergen
Olieverf 1940

zien gewaar, een stille kracht, die reeds vroeger gebleken was in het edele en gave maskertje, dat het eigendom is van het Haagsche Gemeente Museum.

Voorzichtigheid blijft ook het werk van *Edgar Fernhout* kenmerken, wiens laatste werk bij Van Lier een stap vooruit beteekende. Langzaam en met alle voorzorgen tracht hij tot wijder vlucht te komen: de formaten iets grooter, de motieven iets gedurfder. Een herfstig landschap, een hoeve in de sneeuw, twee voorbeelden van een wat grooter stemming. Hij concentreert zich en de hem van nature gegeven helderheid wordt langzamerhand iets meer bewogen. Wat noodig was zoo hij niet voor goed van het heldere in het gladde zou willen verdwalen.

Wie het ongeluk had na deze jonge en in ieder geval zuivere kleine tentoonstellingen bij de „Onafhankelijken” terecht te komen, zal zich hebben afgevraagd wat in dezen tijd nog de zin — het zin-rijke — is van deze onafhankelijkheid in de kunst. Eens — in de vorige eeuw — had deze onafhankelijkheid als ver-

zet, als leuze van een te keer gaan tegen een gesloten orde, een beteekenis. Thans zijn wij weer aan een punt gekomen waarin de onafhankelijkheid in al haar betrekkelijkheid is begrepen en waarin haar hooge zeldzaamheid kan worden beseft. Ware onafhankelijkheid wordt niet geduld, niet aanvaard, doch is een kracht van den geest, een autonome kracht, die door geen stelsel of een andere orde kan worden te niet gedaan, omdat ze krachtens haar wortel ontrefbaar is. De „Onafhankelijken” van nu zijn een bespotting van deze werkelijke onafhankelijkheid geworden. Zonder dat iemand zich blijkbaar nog rekenschap geeft van de waardigheid en de beteekenis van het woord „onafhankelijk”, zonder dat iemand zich nog afvraagt welke verplichting dat woord oplegt aan het werk, is het een verzamel-naam geworden voor een uiteenlopend gezelschap, waarvan het meerendeel een zielige afhankelijkheid demonstreert en waartusschen weinig goede schilders verjaagde koningen lijken. In hetzelfde Stedelijk Museum, dat de onafhankelijken gastvrijheid verleende, had de V.A.N.K. een reeks van zalen voor het „Glas 1940”. De inrichting verdient apart geprezen. Met eenvoudige materialen werden aardige effecten verkregen, de opstelling was ruim gehouden en op aangename wijze werd de bezoeker geleid van het een naar het ander, zonder zijn indrukken te overladen. Het was een beetje naar Franschen trant, weliswaar met detail-fouten (iets te veel en storende papierenbloemen, iets te weinig frisheid en eigen karakter). Doch men zal toch moeten toegeven, dat deze lichte zwier en het bekoorlijk spel in de wijze van exposeeren van waarde zijn. De inzending van het Paapje, ter opluistering, was stiefmoeder-